

Conf. univ. dr. Gina Negruț

Urmărirea penală

**Acte procesuale și acte procedurale
întocmite de organele de urmărire penală**

Curs pentru masterat

Editura

Hamangiu

CUPRINS

PARTEA I. ASPECTE TEORETICE	1
Capitolul I. Considerații generale privind urmărirea penală	3
<i>Secțiunea 1. Obiectul, limitele și trăsăturile specifice ale urmăririi penale</i>	
<i>penale</i>	3
§1. Obiectul urmăririi penale	3
§2. Limitele urmăririi penale	3
§3. Trăsăturile specifice fazei de urmărire penală	4
<i>Secțiunea a 2-a. Participanții în faza de urmărire penală</i>	5
§1. Ministerul Public	5
§2. Organele de urmărire penală	7
§3. Subiecții procesuali principali	9
3.1. Suspectul	9
3.2. Persoana vătămată	11
§4. Părțile	12
4.1. Inculpatul	12
4.2. Partea civilă	13
4.3. Partea responsabilă civilmente	15
§5. Subiecții procesuali care pot înlocui în proces părțile și subiecții procesuali principali	17
5.1. Succesorii	18
5.2. Reprezentanții	18
5.3. Substituiții procesuali	19
§6. Avocatul. Asistența juridică și reprezentarea	20
6.1. Participarea avocatului în faza de urmărire penală	20
6.2. Asistența juridică	21
6.2.1. Asistența juridică a suspectului sau inculpatului	21
6.2.2. Drepturile avocatului suspectului sau inculpatului	22
6.2.3. Asistența juridică a persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente	23
6.2.4. Drepturile avocatului persoanei vătămate, al părții civile și al părții responsabile civilmente	24
6.3. Reprezentarea	24
6.4. Consultarea dosarului de urmărire penală	25
Test 1	26
Capitolul al II-lea. Competența organelor judiciare în faza de urmărire penală	29
<i>Secțiunea 1. Competența organelor de urmărire penală</i>	29
§1. Competența procurorului	29
1.1. Efectuarea urmăririi penale	29
1.2. Supravegherea activității organelor de cercetare penală	30
§2. Competența organelor de cercetare penală ale poliției judiciare	31

§3. Competența organelor de cercetare penală speciale _____	32
§4. Alte dispoziții privind competența organelor de urmărire penală _____	32
<i>Secțiunea a 2-a. Competența unor organe care nu fac parte din sistemul organelor judiciare</i> _____	33
§1. Competența organelor de constatare _____	33
§2. Competența comandanților de nave și aeronave _____	35
<i>Secțiunea a 3-a. Probleme legate de competență</i> _____	35
§1. Prorogarea de competență a organelor de urmărire penală _____	35
§2. Rezolvarea unor incidente de competență _____	36
§3. Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea _____	37
3.1. Incompatibilitatea procurorului _____	37
3.2. Incompatibilitatea organelor de cercetare penală _____	38
3.3. Incompatibilitatea expertului și a specialistului care efectuează o constatare _____	39
3.4. Remediile procesuale ale incompatibilității _____	39
3.4.1. Procedura de soluționare a abținerii sau recuzării procurorului _____	40
3.4.2. Procedura de soluționare a abținerii sau recuzării organului de cercetare penală _____	41
3.4.3. Procedura de soluționare a abținerii sau recuzării expertului ori a specialistului care efectuează o constatare__	42
Test 2 _____	42
Capitolul al III-lea. Începerea și desfășurarea urmăririi penale _____	45
<i>Secțiunea 1. Sesizarea organelor de urmărire penală</i> _____	45
§1. Modurile generale de sesizare _____	45
1.1. Plângerea _____	45
1.2. Denunțul _____	47
1.3. Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane _____	48
1.4. Sesizarea din oficiu _____	49
§2. Modurile speciale de sesizare _____	50
2.1. Plângerea prealabilă _____	50
2.2. Alte moduri speciale de sesizare _____	53
<i>Secțiunea a 2-a. Începerea și desfășurarea urmăririi penale</i> _____	54
§1. Începerea urmăririi penale _____	54
1.1. Condiții _____	54
1.2. Organul competent să dispună începerea urmăririi penale _____	55
1.3. Cazul persoanelor pentru care urmărirea penală este condiționată de obținerea unei autorizații prealabile sau de îndeplinirea unei alte condiții prealabile _____	55
1.4. Începerea urmăririi penale în cazul infracțiunilor de audiență__	56
1.5. Începerea urmăririi penale în cazul infracțiunilor flagrante _____	56
§2. Efectuarea urmăririi penale _____	56

§3. Procedura audierii anticipate	57
<i>Secțiunea a 3-a. Aspecte privind acțiunea penală și acțiunea civilă în faza de urmărire penală</i>	58
§1. Acțiunea penală	58
1.1. Noțiuni și subiecți	58
1.2. Momentele desfășurării acțiunii penale	58
1.2.1. Punerea în mișcare a acțiunii penale	59
1.2.2. Exercițarea acțiunii penale	60
1.2.3. Stingerea acțiunii penale	62
§2. Acțiunea civilă	62
2.1. Noțiuni și condiții de exercitare	62
2.2. Elementele acțiunii civile	63
2.2.1. Obiect	63
2.2.2. Subiecți	63
2.3. Pornirea și exercitarea acțiunii civile	64
2.3.1. Pornirea acțiunii civile	64
2.3.2. Exercițarea acțiunii civile la instanța civilă	65
2.4. Rezolvarea acțiunii civile în cadrul procesului penal	65
2.5. Disjungerea acțiunii civile	66
2.6. Raportul dintre acțiunea penală și acțiunea civilă	67
Test 3	68
<i>Secțiunea a 4-a. Suspendarea urmăririi penale</i>	71
§1. Cazuri în care se dispune suspendarea urmăririi penale	71
§2. Competența de a dispune suspendarea urmăririi penale	73
§3. Obligațiile organelor de urmărire penală după dispunerea suspendării urmăririi penale	74
<i>Secțiunea a 5-a. Extinderea urmăririi penale și schimbarea încadrării juridice a faptei</i>	75
<i>Secțiunea a 6-a. Terminarea urmăririi penale</i>	75
<i>Secțiunea a 7-a. Rezolvarea cauzelor penale</i>	77
§1. Clasarea	78
§2. Renunțarea la urmărirea penală	80
§3. Continuarea urmăririi penale la cererea suspectului sau inculpatului	83
§4. Trimiterea în judecată	84
4.1. Rechizitoriul – act de sesizare a instanței	84
4.2. Verificarea legalității și temeiniciei rechizitoriului	85
<i>Secțiunea a 8-a. Reluarea urmăririi penale</i>	86
§1. Reluarea urmăririi penale după suspendare	87
§2. Reluarea urmăririi penale în caz de restituire	88
§3. Reluarea în caz de redeschidere a urmăririi penale	88
<i>Secțiunea a 9-a. Plângerea împotriva soluțiilor, măsurilor și actelor de urmărire penală</i>	89
§1. Plângerea împotriva măsurilor dispuse și a actelor efectuate de organul de cercetare penală	90

§2. Plângerea împotriva măsurilor dispuse, a actelor efectuate și a soluțiilor dispuse de către procuror _____	90
2.1. Plângerea împotriva măsurilor și a actelor procurorului _____	90
2.2. Plângerea împotriva soluțiilor procurorului de neurmărire sau de netrimite în judecată _____	91
2.3. Soluționarea plângerii de către judecătorul de cameră preliminară _____	92
Test 4 _____	95

Capitolul al IV-lea. Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii în faza de urmărire penală _____ 99

<i>Secțiunea 1. Aspecte generale privind probele în procesul penal _____</i>	<i>99</i>
§1. Noțiune și importanță _____	99
§2. Obiectul probațiunii _____	100
§3. Cerințele probelor _____	100
§4. Administrarea probelor _____	100
4.1. Principiul loialității administrării probelor _____	101
4.2. Excluderea probelor _____	101
§5. Mijloacele de probă și procedeele probatorii _____	102
<i>Secțiunea a 2-a. Audierea persoanelor _____</i>	<i>102</i>
§1. Reguli generale în materia audierii persoanelor _____	102
1.1. Persoanele audiate _____	102
1.2. Folosirea interpreților _____	102
1.3. Reguli speciale privind ascultarea _____	103
§2. Declarațiile părților și ale subiecților procesuali principali _____	103
2.1. Declarațiile suspectului sau ale inculpatului _____	103
2.1.1. Procedura de obținere a declarațiilor suspectului sau inculpatului _____	104
2.1.2. Consemnarea declarațiilor _____	106
2.1.3. Valoarea probatorie a declarațiilor suspectului sau inculpatului _____	107
2.2. Declarațiile persoanei vătămate, ale părții civile și ale părții responsabile civilmente _____	107
2.2.1. Procedura de obținere a declarațiilor persoanei vătămate, părții civile și părții responsabile civilmente _____	108
2.2.2. Cazuri speciale de obținere a declarațiilor persoanei vătămate, părții civile și părții responsabile civilmente _____	110
2.2.3. Protecția persoanei vătămate și a părții civile _____	111
2.2.4. Valoarea probatorie a declarațiilor persoanei vătămate, părții civile și părții responsabile civilmente _____	112
§3. Declarațiile martorului _____	112
3.1. Persoane care nu pot fi ascultate ca martor _____	113
3.2. Persoane care au dreptul de a refuza să dea declarații în calitate de martor _____	114
3.3. Drepturile și obligațiile martorului _____	114

3.4. Procedura de audiere a martorului _____	116
3.5. Protecția martorilor în faza de urmărire penală _____	118
3.5.1. Protecția martorului amenințat _____	119
3.5.2. Protecția martorului vulnerabil _____	120
3.5.3. Procedura dispunerii măsurilor de protecție în cazul martorilor amenințați și al martorilor vulnerabili _____	120
3.5.4. Audierea martorului protejat _____	121
3.6. Valoarea probatorie a declarațiilor martorilor _____	121
§4. Confruntarea _____	122
<i>Secțiunea a 3-a. Identificarea persoanelor și a obiectelor _____</i>	<i>123</i>
Test 5 _____	124
<i>Secțiunea a 4-a. Metode speciale de supraveghere sau cercetare _____</i>	<i>129</i>
§1. Supravegherea tehnică _____	130
1.1. Condițiile și procedura de dispunere a supravegherii tehnice _____	130
1.2. Autorizarea unor măsuri de supraveghere tehnică _____	134
1.3. Prelungirea măsurii supravegherii tehnice _____	135
1.4. Consemnarea activităților de supraveghere tehnică _____	135
1.5. Informarea persoanei supravegheate _____	137
1.6. Plângerea împotriva măsurilor de supraveghere tehnică _____	137
1.7. Conservarea materialelor rezultate din supravegherea tehnică _____	138
1.8. Înregistrările obținute din activități specifice culegerii de informații. Plângerea împotriva unei activități specifice culegerii de informații _____	139
§2. Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane _____	140
§3. Reținerea, predarea și percheziționarea trimerilor poștale _____	143
§4. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor _____	145
4.1. Condițiile și procedura privind autorizarea utilizării investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor _____	145
4.2. Protecția investigatorului sub acoperire și a colaboratorilor _____	148
§5. Participarea autorizată la anumite activități _____	149
§6. Livrarea supravegheată _____	151
§7. Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului _____	153
§8. Obținerea de date privind situația financiară a unei persoane _____	154
<i>Secțiunea a 5-a. Conservarea datelor informatice _____</i>	<i>155</i>
Test 6 _____	157
<i>Secțiunea a 6-a. Înscrisurile și mijloacele materiale de probă _____</i>	<i>161</i>
§1. Înscrisurile ca mijloace de probă _____	161
1.1. Noțiuni _____	161

1.2. Procesele-verbale _____	161
§2. Mijloacele materiale de probă _____	163
<i>Secțiunea a 7-a. Procedee de descoperire și de ridicare a înscrisurilor și a mijloacelor materiale de probă _____</i>	<i>163</i>
§1. Percheziția _____	164
1.1. Percheziția domiciliară _____	164
1.2. Percheziția corporală _____	169
1.3. Percheziția unui vehicul _____	171
1.4. Percheziția informatică _____	172
§2. Ridicarea de obiecte și înscrisuri _____	174
2.1. Predarea obiectelor, înscrisurilor sau a datelor informatice _____	174
2.2. Ridicarea silită de obiecte și înscrisuri sau date informatice _____	174
§3. Cercetarea la fața locului _____	175
§4. Reconstituirea _____	176
<i>Secțiunea a 8-a. Expertiza și constatarea _____</i>	<i>178</i>
§1. Constatarea _____	178
§2. Expertiza _____	179
2.1. Procedura de dispunere și de efectuare a expertizei _____	179
2.2. Expertiza medico-legală psihiatrică _____	182
2.3. Expertiza toxicologică _____	186
2.4. Expertiza genetică judiciară _____	186
2.5. Autopsia medico-legală _____	186
2.6. Exhumarea _____	187
2.7. Autopsia medico-legală a fătului sau a nou-născutului _____	188
2.8. Examinarea medico-legală a persoanei _____	188
2.9. Examinarea fizică _____	188
2.10. Lămuriri de la institutul de emisiune _____	189
2.11. Prezentarea scriptelor de comparație _____	190
<i>Secțiunea a 9-a. Fotografierile și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau altor persoane _____</i>	<i>190</i>
<i>Secțiunea a 10-a. Comisia rogatorie și delegarea _____</i>	<i>190</i>
§1. Comisia rogatorie _____	190
§2. Delegarea _____	191
Test 7 _____	192
Capitolul al V-lea. Măsurile procesuale în faza de urmărire penală _____	195
<i>Secțiunea 1. Măsurile preventive _____</i>	<i>195</i>
§1. Luarea, înlocuirea, revocarea și încetarea de drept a măsurilor preventive _____	195
§2. Căile de atac împotriva actelor prin care se dispune în cursul urmăririi penale asupra luării, revocării sau încetării de drept a măsurilor preventive _____	200
§3. Reținerea _____	202
§4. Controlul judiciar _____	203

§5. Controlul judiciar pe cauțiune _____	206
§6. Arestul la domiciliu _____	209
§7. Arestarea preventivă _____	213
§8. Măsurile preventive aplicabile minorilor infractori _____	220
<i>Secțiunea a 2-a. Măsurile de siguranță</i> _____	221
§1. Obligarea provizorie la tratament medical _____	221
§2. Internarea medicală provizorie _____	223
§3. Interzicerea accesului la competițiile sportive _____	224
<i>Secțiunea a 3-a. Măsurile asigurătorii</i> _____	225
§1. Despre măsurile asigurătorii în general _____	225
§2. Sechestrul penal propriu-zis _____	228
§3. Poprirea _____	230
<i>Secțiunea a 4-a. Restituirea lucrurilor</i> _____	230
Test 8 _____	231
Capitolul al VI-lea. Acte procesuale și acte procedurale comune în faza de urmărire penală _____	235
<i>Secțiunea 1. Noțiuni</i> _____	235
<i>Secțiunea a 2-a. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite</i> _____	235
§1. Modificarea actelor procedurale _____	235
§2. Îndreptarea erorilor materiale _____	236
§3. Înlăturarea unor omisiuni vădite _____	236
<i>Secțiunea a 3-a. Citarea și comunicarea altor acte procedurale. Mandatul de aducere. Accesul la bazele electronice de date</i> _____	237
§1. Citarea _____	237
§2. Comunicarea altor acte procedurale _____	242
§3. Mandatul de aducere _____	242
§4. Accesul la bazele electronice de date _____	244
<i>Secțiunea a 4-a. Termenele în procesul penal</i> _____	244
<i>Secțiunea a 5-a. Sancțiunile procedurale penale</i> _____	246
<i>Secțiunea a 6-a. Cheltuielile judiciare</i> _____	249
<i>Secțiunea a 7-a. Amenda judiciară</i> _____	252
Test 9 _____	255
Capitolul al VII-lea. Procedurile speciale în faza de urmărire penală _____	258
<i>Secțiunea 1. Acordul de recunoaștere a vinovăției</i> _____	258
<i>Secțiunea a 2-a. Contestația privind durata procesului penal</i> _____	261
<i>Secțiunea a 3-a. Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice</i> _____	263
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura în cauzele cu infractori minori</i> _____	265
<i>Secțiunea a 5-a. Procedura dării în urmărire</i> _____	267
<i>Secțiunea a 6-a. Procedura în caz de dispariție a dosarelor judiciare și a înscrisurilor judiciare</i> _____	269

<i>Secțiunea a 7-a. Procedura privind cooperarea judiciară internațională și punerea în aplicare a tratatelor internaționale în materie penală</i>	<i>270</i>
<i>Secțiunea a 8-a. Procedura de confiscare sau desființare a unui înscris în cazul clasării</i>	<i>270</i>
Test 10	272
REZOLVĂRI ALE GRILELOR ȘI SPEȚELOR	276
Test 1	276
Test 2	277
Test 3	278
Test 4	280
Test 5	281
Test 6	282
Test 7	283
Test 8	284
Test 9	285
Test 10	286
PARTEA A II-A. MODELE DE ACTE ÎNTOCMITE DE ORGANELE DE URMĂRIRE PENALĂ ÎN FAZA DE URMĂRIRE PENALĂ	289
BIBLIOGRAFIE	453

Capitolul al III-lea. Începerea și desfășurarea urmăririi penale

Secțiunea 1. Sesizarea organelor de urmărire penală

§1. Modurile generale de sesizare

1.1. Plângerea

Potrivit art. 289 alin. (1) CPP, plângerea reprezintă încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică, referitoare la o vătămare ce i s-a cauzat prin infracțiune.

Plângerea reprezintă un mod de sesizare a organului de urmărire penală care nu poate fi confundată cu plângerea prealabilă. Dacă plângerea poate fi suplinită printr-un denunț sau o sesizare din oficiu, plângerea prealabilă nu poate fi înlocuită cu niciun mod de sesizare, deoarece constituie o condiție de pedepsibilitate și, în același timp, de procedibilitate^[1].

Conform art. 289 alin. (2) CPP, plângerea trebuie să cuprindă:

– numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului, în cazul persoanelor fizice;

– denumirea, sediul, codul unic de înregistrare, codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, indicarea reprezentantului legal ori convențional, pentru persoanele juridice;

– descrierea faptei care formează obiectul plângerii;

– indicarea făptuitorului;

– indicarea mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.

Din punct de vedere formal, plângerea poate fi făcută:

– *în scris*, situație în care trebuie semnată de petiționarul persoană vătămată sau de către mandatar. În lipsa semnăturii, plângerea va fi restituită pe cale administrativă în vederea acoperirii acestei neregularități. În cazul neconformării persoanei vătămate, plângerea poate fi considerată un denunț anonim și un temei pentru sesizarea din oficiu^[2];

– *în formă electronică*, fiind necesar a fi certificată prin semnătura electronică a persoanei vătămate sau a mandatarului, în conformitate cu prevederile legale^[3];

[1] I. NEAGU, M. DAMASCHIN, *Partea specială, op. cit.*, p. 72.

[2] N. VOLONCIU, AL. ȚUCULEANU, *Codul de procedură penală comentat. Art. 200-286. Urmărirea penală*, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 47-49, citați de V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), R. MOROȘANU, C. VOICU, V. VĂDUVA, G. ANGHEL-TUDOR, DANIEL ATASIEI, T.V. GHEORGHE, C. GHIGHECI, C.M. CHIRIȚA, L.E. HOLMANU, T. MANEA, I.D. SAMOILĂ, C. MARIN, *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole. Vol. II. Partea specială*, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, București, 2024, p. 18.

[3] Legea nr. 214/2024 privind utilizarea semnăturii electronice, a mărcii temporale și prestarea serviciilor de încredere bazate pe acestea (M. Of. nr. 647 din 8 iulie 2024) și Regulamentul

– *oral*, situație în care se consemnează într-un proces-verbal de organul care o primește^[1].

Legea reglementează modalitățile în care poate fi făcută plângerea, din punct de vedere al *titularilor*:

– *personal*, de către cel căruia i s-a cauzat o vătămare prin infracțiune; plângerea făcută de o *persoană cu capacitate de exercițiu restrânsă* va fi încuviințată de către persoanele prevăzute de legea civilă^[2] (părinte, tutore, curator);

– *prin mandatar*; mandatul trebuie să fie special, iar procura rămâne atașată plângerii. Este necesară depunerea mandatului, având în vedere că plângerea este un act care poate atrage o anumită răspundere, mergând până la răspunderea penală chiar pentru mandatar, când s-ar dovedi netemeinicia plângerii și s-ar constata că mandatarul cunoștea aceasta^[3];

– *prin substituiți procesuali* (unul dintre soți pentru celălalt soț sau copilul major pentru părinți); persoana vătămată poate să declare că nu își însușește plângerea, situație în care ea nu va mai produce efectele prevăzute de lege;

– *prin reprezentanți legali*, pentru *persoanele lipsite de capacitate de exercițiu*.

În cazul în care *făptuitorul este persoana care reprezintă legal sau încuviințează actele persoanei vătămate*, sesizarea organelor de urmărire penală se face din oficiu.

Când reprezentantul legal nu a făcut plângere ori nu a confirmat plângerea făcută de persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă, plângerea celui incapabil va putea avea caracterul unui denunț sau va putea fi folosită ca informație în vederea unei sesizări din oficiu a organelor de urmărire penală^[4].

Plângerea greșit îndreptată la organul de urmărire penală se trimite, *pe cale administrativă*, organului judiciar competent.

Este, de asemenea, prevăzută *posibilitatea formulării plângerii cu privire la săvârșirea unei infracțiuni pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene*, organul judiciar fiind obligat să primească plângerea și să o transmită organului competent din țara pe teritoriul căreia a fost comisă infracțiunea, potrivit regulilor de cooperare judiciară în materie penală.

În cazul *persoanei care nu vorbește sau nu înțelege limba română*, legiuitorul a prevăzut posibilitatea ca aceasta să poată depune plângerea în limba pe care

(UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă (J.O. L 257 din 28 august 2014).

[1] V. DONGOROZ, S. KAHANE, G. ANTONIU, C. BULAI, N. ILIESCU, R. STĂNOIU, *Explicații teoretice ale Codului de procedură penală român*, vol. VI, ed. a 2-a, Ed. Academiei, Ed. All Beck, București, 2003, p. 38, citați de V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 18.

[2] Potrivit art. 41 alin. (2) C. civ., actele juridice ale persoanei cu capacitate de exercițiu restrânsă se încheie de către aceasta, cu încuviințarea părinților sau, după caz, a tutorelui, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu avizul consiliului de familie, dacă există, și autorizarea instanței de tutelă. Încuviințarea, avizul sau autorizarea poate fi dată, cel mai târziu, în momentul încheierii actului.

[3] V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 21.

[4] V. DONGOROZ și colab., *op. cit.*, vol. VI, p. 38, citați de V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 21.

o înțelege și odată cu depunerea plângerii să poată solicita ca, atunci când este citată, să primească și o traducere a citației.

1.2. Denunțul

Potrivit art. 290 alin. (1) CPP, denunțul reprezintă încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau juridică despre săvârșirea unei infracțiuni, prin intermediul acestuia aducându-se la cunoștința organului de urmărire penală săvârșirea unei infracțiuni *în dauna altor persoane*, nefiind necesar ca acela care face denunțul să fi fost prejudiciat prin infracțiunea sesizată.

Denunțul, ca modalitate de sesizare a organelor de urmărire penală, este supus aceluiași reguli aplicabile și plângerii, cu singura diferență că acesta *trebuie să se facă personal*, cu excepția persoanei care nu are capacitate deplină de exercițiu.

Conform art. 290 alin. (2) CPP, denunțul trebuie să cuprindă:

– numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului, în cazul persoanelor fizice;

– denumirea, sediul, codul unic de înregistrare, codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, indicarea reprezentantului legal convențional, pentru persoanele juridice;

– descrierea faptei care formează obiectul denunțului;

– indicarea făptuitorului;

– indicarea mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.

Din punct de vedere formal, denunțul poate fi făcut:

– *în scris*, situație în care trebuie semnat de persoana care îl face;

– *în formă electronică*, fiind necesar a fi certificat prin semnătura electronică a persoanei în conformitate cu prevederile legale;

– *oral*, situație în care se consemnează într-un proces-verbal de organul care îl primește.

Orice persoană poate face un denunț, denunțatorul nefiind parte în procesul penal, el putând fi audiat în calitate de martor.

Este posibil ca denunțul să fie făcut de o persoană care nu își indică identitatea sau indică o identitate falsă ori este făcut de un așa-zis grup anonim (*denunțul anonim sau pseudodenunțul*), sesizarea neputând fi restituită pe cale administrativă petiționarului, dar va putea fi considerată de către organele de urmărire penală ca o sesizare din oficiu^[1]. De asemenea, denunțul poate să fie făcut și de către făptuitor (*autodenunț*).

Persoana lipsită de capacitate de exercițiu va putea face un denunț prin intermediul reprezentantului său legal. *Persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă* poate face denunț cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă. În cazul în care *făptuitorul este persoana care reprezintă legal sau încuviințează actele persoanei vătămate*, sesizarea organelor de urmărire penală se face din oficiu.

[1] V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 24.

De asemenea, denunțul greșit îndreptat la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată se trimite, *pe cale administrativă*, organului judiciar competent.

În cazul în care denunțul este întocmit de către o persoană care locuiește pe teritoriul României, cetățean român, străin sau persoană fără cetățenie, și prin acesta se sesizează săvârșirea unei infracțiuni pe teritoriul unui alt stat membru al Uniunii Europene, organul judiciar este obligat să îl primească și să îl transmită organului competent din țara pe teritoriul căreia a fost comisă infracțiunea. Regulele privind cooperarea judiciară în materie penală se aplică în mod corespunzător.

1.3. Sesizările făcute de persoane cu funcții de conducere și de alte persoane

Art. 291 CPP reglementează situația în care sesizarea organului de urmărire penală este obligatorie, fiind necesar a fi *făcută de îndată*, în cazul luării la cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni în exercitarea atribuțiilor de serviciu, *de către*:

– *orice persoană cu funcție de conducere* în cadrul unei autorități a administrației publice sau în cadrul altor autorități publice, instituții publice ori al altor persoane juridice de drept public;

– *orice persoană cu atribuții de control*. Menționăm aici art. 23 alin. (1) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție^[1], potrivit căruia persoanele cu atribuții de control sunt obligate să înștiințeze organul de urmărire penală sau, după caz, organul de constatare a săvârșirii infracțiunilor, abilitat de lege, cu privire la orice date din care rezultă indicii că s-a efectuat o operațiune sau un act ilicit ce poate atrage răspunderea penală, potrivit legii. Potrivit art. 12 alin. (1) din O.U.G. nr. 78/2016, „Persoanele cu atribuții de conducere sau de control sunt obligate să sesizeze Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism cu privire la orice date sau informații din care rezultă că s-a săvârșit una dintre infracțiunile atribuite prin prezenta ordonanță de urgență în competența Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism”;

– *orice persoană care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora* cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu de interes public. Spre deosebire de persoanele prevăzute la art. 291 alin. (1) CPP, aceste persoane nu au obligația de a lua măsuri pentru ca urmele infracțiunii, corpurile delictive și orice alt mijloc de probă să nu dispară.

Aceste dispoziții se aplică în cazul infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu, în cazul în care persoanele enumerate mai sus în textul de lege iau cunoștință de săvârșirea lor în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Neîndeplinirea obligației prevăzute la art. 291 CPP constituie omisiune a sesizării, infracțiune prevăzută de art. 267 CP. Potrivit alin. (1) al acestei norme de

^[1] M. Of. nr. 219 din 18 mai 2000.

incriminare, funcționarul public care, luând cunoștință de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia își îndeplinește sarcinile, omite sesizarea de îndată a organelor de urmărire penală se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

1.4. Sesizarea din oficiu

Art. 292 CPP prevede posibilitatea sesizării din oficiu a organelor de urmărire penală în cazul în care s-a constatat pe orice altă cale decât prin plângere, denunț sau actele încheiate de alte organe de constatare că s-a săvârșit o infracțiune.

În cazul în care se constată lipsa plângerii, a denunțului, a actelor încheiate de către organele de constatare, iar organul de urmărire penală ia cunoștință că s-a săvârșit o infracțiune pe orice altă cale, va încheia un *proces-verbal de sesizare din oficiu*.

De asemenea, și în situația în care plângerea sau denunțul nu îndeplinește condițiile de admisibilitate, iar în urma restituirii pe cale administrativă petiționarul nu înlătură deficiențele constatate, organul de urmărire penală se poate sesiza din oficiu cu privire la infracțiunea despre care a luat cunoștință în această formă^[1].

Situațiile în care se poate realiza sesizarea din oficiu sunt următoarele:

- constatarea unei infracțiuni flagrante, caz în care organul de urmărire penală încheie un proces-verbal;
- denunțurile anonime;
- mijloacele de informare în masă (presa scrisă și audiovizuală);
- zvonul public;
- cercetarea penală intervenită în alte cauze.

Potrivit art. 293 CPP, este flagrantă infracțiunea descoperită *în momentul săvârșirii sau imediat după săvârșire*^[2], reprezentând *infracțiunea flagrantă propriu-zisă*.

De asemenea, este considerată flagrantă infracțiunea al cărei făptuitor, imediat după săvârșire, este urmărit de organele de ordine publică și de siguranță națională, de persoana vătămată, de martorii oculari sau de strigățul public ori prezintă urme care justifică suspiciunea rezonabilă că ar fi săvârșit infracțiunea sau este surprins aproape de locul comiterii infracțiunii cu arme, instrumente sau orice alte obiecte de natură a-l presupune participant la infracțiune, aceasta fiind *infracțiunea cvasiflagrantă sau flagrantă prin asimilare*.

În cazul infracțiunii flagrante, organele de ordine publică și siguranță națională întocmesc un proces-verbal, în care consemnează toate aspectele constatate și activitățile desfășurate, pe care îl înaintează de îndată organului de urmărire penală. De asemenea, potrivit art. 61 alin. (2)-(4) CPP, organele de ordine publică și de siguranță națională au obligația să ia măsuri de conservare a locului săvârșirii infracțiunii și de ridicare sau conservare a mijloacelor materiale de probă. Actele încheiate, împreună cu mijloacele materiale de probă, se înaintează de

[1] V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 27.

[2] „În momentul săvârșirii” înseamnă prinderea făptuitorului în timpul și la locul comiterii faptei, iar „imediat după săvârșire” înseamnă cât mai aproape de momentul comiterii (de exemplu, momentul părăsirii încăperii de către cel care săvârșise un furt).

îndată organelor de urmărire penală. Potrivit art. 61 alin. (5) CPP, procesul-verbal încheiat de organele de ordine publică și de siguranță națională cu ocazia descoperirii infracțiunii flagrante are funcția de act de sesizare a organelor de urmărire penală.

De asemenea, potrivit art. 62 alin. (3) CPP, în cazul infracțiunilor flagrante, comandanții de nave și aeronave au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta organelor de urmărire penală.

În cazul infracțiunii flagrante, organul de cercetare penală este obligat să constate săvârșirea acesteia, *chiar în lipsa plângerii prealabile*. După constatarea infracțiunii flagrante, organul de urmărire penală cheamă persoana vătămată și, dacă aceasta declară că face plângere prealabilă, începe urmărirea penală. În caz contrar, înaintează procurorului actele încheiate, cu propunerea de clasare a cauzei.

Potrivit art. 294 CPP, la primirea sesizării, organul de cercetare penală își verifică competența și:

a) dacă constată că nu este competent să efectueze urmărirea penală, înaintează cauza procurorului, întocmind un referat cu propunerea de trimitere a sesizării organului competent [art. 58 alin. (3) CPP];

b) dacă constată că este competent să efectueze urmărirea penală, sunt de analizat două situații distincte:

– dacă plângerea sau denunțul nu îndeplinește condițiile de formă prevăzute de lege ori descrierea faptei este incompletă sau neclară, se restituie pe cale administrativă petiționarului, cu indicarea elementelor care lipsesc;

– dacă sesizarea îndeplinește condițiile legale de admisibilitate, dar din cuprinsul ei rezultă vreunul dintre cazurile de împiedicare a exercitării acțiunii penale prevăzute de art. 16 alin. (1) CPP, organele de cercetare penală înaintează procurorului actele, împreună cu propunerea de clasare. În cazul în care procurorul apreciază propunerea întemeiată, dispune prin ordonanță clasarea.

§2. Modurile speciale de sesizare

2.1. Plângerea prealabilă

Plângerea prealabilă este încunoștințarea organelor judiciare de către persoana vătămată cu privire la fapta săvârșită și vătămarea suferită prin aceasta. Plângerea prealabilă reprezintă o condiție pentru tragerea la răspundere penală și deci pentru pornirea procesului penal în toate acele cazuri în care este în mod expres prevăzută în cuprinsul normei de incriminare.

Infracțiunile pentru care plângerea prealabilă se introduce la organul de urmărire penală sunt următoarele: lovirea sau alte violențe (art. 193 CP), vătămarea corporală din culpă (art. 196 CP), amenințarea (art. 206 CP), hărțuirea (art. 208 CP), violul în forma simplă [art. 218 alin. (1) și (2) CP], agresiunea sexuală în forma simplă [art. 219 alin. (1) CP], hărțuirea sexuală (art. 223 CP), violarea de domiciliu (art. 224 CP), violarea sediului profesional (art. 225 CP), violarea vieții

private (art. 226 CP), divulgarea secretului profesional (art. 227 CP), furtul săvârșit în condițiile art. 231 alin. (1) CP, abuzul de încredere (art. 238 CP), abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor (art. 239 CP), bancruta simplă (art. 240 CP), bancruta frauduloasă (art. 241 CP), gestiunea frauduloasă (art. 242 CP), distrugerea săvârșită în condițiile art. 253 alin. (1) și (2) CP, tulburarea de posesie (art. 256 CP), asistența și reprezentarea neloială (art. 284 CP), nerespectarea hotărârilor judecătorești [art. 287 alin. (1) lit. d)-g) CP], violarea secretului corespondenței [art. 302 alin. (1) CP], abandonul de familie (art. 378 CP), nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului (art. 379 CP) și împiedicarea exercitării libertății religioase (art. 381 CP).

Dreptul de a introduce plângerea prealabilă este un drept *strict personal, individual*, neputând fi transferat altor persoane nici prin acte între vii, nici prin succesiune legală sau testamentară^[1].

Titularii plângerii prealabile sunt:

– *numai persoana vătămată*, adică subiectul pasiv al infracțiunii, a cărei vătămare este consecința directă a infracțiunii, așa cum rezultă și din art. 295 alin. (1) CPP;

– reprezentantul legal al persoanei vătămate fără capacitate de exercițiu;

– persoana vătămată cu capacitate de exercițiu restrânsă, cu încuviințarea reprezentantului legal;

– reprezentantul convențional, cu mandat special.

Poate introduce plângere prealabilă la organele de urmărire penală persoana fizică personal și persoana juridică prin reprezentantul legal. Fac totuși *excepție* de la această regulă:

– persoana lipsită de capacitate de exercițiu, pentru care plângerea se face *de către reprezentantul său legal*;

– persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă, care poate face plângere *cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă*.

În cazul în care *făptuitorul este persoana care reprezintă legal sau încuviințează actele persoanei vătămate*, plângerea prealabilă se va face din oficiu.

Plângerea prealabilă poate fi introdusă și *prin mandat*, dispozițiile aplicabile în acest caz fiind cele prevăzute la art. 289 alin. (3) CPP, sub condiția ca mandatul să fie special, procura să fie atașată plângerii, iar aceste două acte să fie depuse în termen la organele de urmărire penală.

Spre deosebire de plângere, care conform art. 289 alin. (7) CPP se poate face și de către unul dintre soți pentru celălalt soț sau de către copilul major pentru părinți, *plângerea prealabilă nu se poate introduce de către substituții procesuali*.

În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, indiferent dacă acțiunea penală a fost pusă în mișcare în urma unei plângeri prealabile sau din oficiu, în condițiile legii, *retragerea plângerii produce efecte numai dacă este însușită de procuror* [art. 158 alin. (4) CP].

[1] V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 38.

Pentru a fi valabilă și a produce efecte juridice, plângerea prealabilă trebuie să fie introdusă la organul competent într-un anumit termen prevăzut de art. 296 alin. (1) CPP, acesta fiind de 3 luni și se socotește^[1]:

- din ziua în care persoana vătămată a aflat despre săvârșirea faptei;
- de la data când reprezentantul legal a aflat despre săvârșirea faptei, când persoana vătămată este un minor sau un major care beneficiază de consiliere judiciară ori tutelă specială;
- de la data numirii unui nou reprezentant legal, în cazul în care făptuitorul este reprezentantul legal al persoanei vătămate minore sau al persoanei majore care beneficiază de consiliere judiciară ori tutelă specială, în acest caz acțiunea penală putându-se pune în mișcare și din oficiu.

În situația *schimbării încadrării juridice*, momentul de la care curge termenul de 3 luni în care persoana vătămată poate formula plângerea prealabilă nu este data luării cunoștință despre săvârșirea faptei, ci acela al schimbării încadrării juridice de către organul judiciar^[2].

Potrivit art. 295 alin. (3) CPP, plângerea prealabilă cuprinde aceleași mențiuni ca și plângerea prevăzute în art. 289 alin. (2) CPP, și anume:

- numele, prenumele, codul numeric personal, calitatea și domiciliul petiționarului, în cazul persoanelor fizice;
- denumirea, sediul, codul unic de înregistrare, codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, indicarea reprezentantului legal ori convențional, pentru persoanele juridice;
- descrierea faptei care formează obiectul plângerii;
- indicarea făptuitorului;
- indicarea mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute.

Din punct de vedere formal, plângerea prealabilă poate fi făcută:

- *în scris*, situație în care trebuie semnată de petiționarul persoană vătămată sau de către mandatar;
- *în formă electronică*, fiind necesar a fi certificată prin semnătura electronică a persoanei vătămate sau a mandatului, în conformitate cu prevederile legale;
- *oral*, situație în care se consemnează într-un proces-verbal de organul care o primește.

Potrivit art. 295 alin. (2) CPP, plângerea prealabilă se adresează organului de cercetare penală sau procurorului, potrivit legii.

La primirea plângerii prealabile, organul de urmărire penală verifică dacă aceasta îndeplinește condițiile de formă și dacă a fost depusă în termenul prevăzut de lege. În cazul în care constată că este tardivă, organul de cercetare penală

^[1] Termenul de 3 luni prevăzut de lege pentru introducerea plângerii prealabile este un *termen procedural*, care se calculează potrivit art. 269 și art. 270 CPP, iar nerespectarea acestuia atrage decăderea persoanei vătămate din dreptul de a introduce plângere, conform art. 268 alin. (1) CPP. A se vedea, în acest sens, V. DONGOROZ și colab., *op. cit.*, vol. VI, p. 105; V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 42.

^[2] A se vedea, în acest sens, Trib. Mureș, s. pen., dec. nr. 59/2005, citată de V. VĂDUVA, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 49.

înaintează procurorului actele încheiate, împreună cu referatul cu propunere de clasare [art. 297 alin. (1) CPP].

În situația în care plângerea prealabilă a fost greșit îndreptată, se consideră valabilă dacă a fost introdusă în termenul prevăzut de lege la organul judiciar necompetent, acesta având obligația de a o trimite, *pe cale administrativă*, organului judiciar competent.

De asemenea, în cazul în care se constată că *într-o cauză în care s-au făcut acte de urmărire penală este necesară plângerea prealabilă*, organul de urmărire penală cheamă persoana vătămată și o întreabă dacă înțelege să facă plângere. În caz afirmativ, organul de urmărire penală continuă cercetarea. În caz contrar, organul de cercetare penală înaintează procurorului actele încheiate și referatul cu propunerea de clasare.

Potrivit art. 298 alin. (1) CPP, în caz de infracțiune flagrantă, organul de cercetare penală este obligat să constate săvârșirea acesteia, *chiar în lipsa plângerii prealabile*, urmând a chema ulterior persoana vătămată și, dacă aceasta declară că face plângere prealabilă, începe urmărirea penală, iar în caz contrar organul de cercetare penală înaintează procurorului actele încheiate și referatul cu propunere de clasare.

2.2. Alte moduri speciale de sesizare

Art. 288 alin. (2) CPP prevede că, atunci când, potrivit legii, punerea în mișcare a acțiunii penale se face numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, la sesizarea formulată de persoana prevăzută de lege ori cu autorizarea organului prevăzut de lege, acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare în lipsa acestora.

Alături de plângerea prealabilă, menționăm următoarele moduri speciale de sesizare a organelor de urmărire penală:

a) pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor, *membrii Guvernului* pot fi urmăriți penal, potrivit art. 109 alin. (2) din Constituție, *la cererea Camerei Deputaților, a Senatului sau a Președintelui României*. Trimiterea în judecată a unui membru al Guvernului atrage suspendarea lui din funcție. În toate aceste cazuri, competența de judecată aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție;

b) punerea în mișcare a acțiunii penale se face *cu autorizarea prealabilă a procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel* în a cărei rază teritorială se află parchetul mai întâi sesizat sau, după caz, *a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* în cazul infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, conform art. 9 CP (*personalitatea legii penale*);

c) punerea în mișcare a acțiunii penale se face *cu autorizarea prealabilă a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* și numai dacă fapta nu face obiectul unei proceduri judiciare în statul pe teritoriul căruia s-a comis, în cazul infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra statului român, contra unui cetățean român sau a unei persoane juridice române, potrivit art. 10 CP (*realitatea legii penale*);

d) *sesizarea comandantului* pentru punerea în mișcare a acțiunii penale în cazul săvârșirii vreuneia dintre infracțiunile contra capacității de luptă a forțelor armate dintre cele prevăzute în art. 413-417 CP (absența nejustificată, dezertarea, încălcarea consemnului, părăsirea postului sau comenzii, insubordonarea).

Secțiunea a 2-a. Începerea și desfășurarea urmării penale

§1. Începerea urmării penale

1.1. Condiții

Potrivit art. 305 alin. (1) CPP, când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege, organul de urmărire penală dispune începerea urmării penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește, chiar dacă autorul este indicat sau cunoscut, astfel că începerea urmării penale are loc, inițial, *exclusiv cu privire la faptă (in rem)*, această dispoziție având caracter imperativ, fiind aplicabilă chiar și atunci când în actul de sesizare a organului judiciar este indicată și identitatea presupusului făptuitor^[1].

De asemenea, conform art. 294 alin. (1) CPP, la primirea sesizării, organul de urmărire penală procedează la verificarea competenței sale. În cazul în care organul de cercetare penală constată că nu este competent să efectueze urmărirea penală, trimite de îndată cauza procurorului care exercită supravegherea, în vederea sesizării organului competent.

Pentru începerea urmării penale este necesară îndeplinirea mai multor *condiții*, și anume:

a) existența unui act de sesizare a organului judiciar, nefăcându-se distincție între tipurile de acte de sesizare a organelor de urmărire penală, acestea putând face parte fie din categoria modurilor generale de sesizare (plângere, denunț, sesizare din oficiu sau sesizare a organelor cu funcții de conducere), fie din categoria modurilor speciale de sesizare (plângerea prealabilă, sesizarea sau autorizarea organului competent);

b) actul de sesizare să îndeplinească condițiile prevăzute de lege (condițiile de formă și de fond prevăzute de lege). În cazul în care plângerea sau denunțul nu îndeplinește condițiile de formă prevăzute de lege ori descrierea faptei este incompletă sau neclară, se restituie pe cale administrativă petiționarului, cu indicarea elementelor care lipsesc [art. 294 alin. (2) CPP];

c) sesizarea organelor de urmărire penală cu privire la o faptă săvârșită sau a cărei săvârșire se pregătește.

Art. 305 alin. (3) CPP reglementează *continuarea urmării penale*, după începerea urmării penale, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) să fi început urmărirea penală cu privire la o faptă prevăzută de legea penală;

[1] A.S. UZLĂU, în N. VOLONCIU, A.S. UZLĂU (coord.), *op. cit.*, vol. II, p. 67.

b) să rezulte din probe bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală;

c) inexistența vreunui dintre cazurile care împiedică exercitarea acțiunii penale prevăzute la art. 16 alin. (1) CPP.

1.2. Organul competent să dispună începerea urmăririi penale

Organul competent să dispună începerea urmăririi penale este *organul de urmărire penală*, atât organul de cercetare penală, cât și procurorul având competența să dispună începerea urmăririi penale, iar actul procedural prin care se dispune începerea urmăririi penale este *ordonanța*, care cuprinde mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2) lit. a)-c) și g) CPP.

Atunci când prin unul dintre modurile de sesizare se aduce la cunoștința organului de urmărire penală săvârșirea unei infracțiuni și se constată că actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege, organul de urmărire penală competent va dispune *începerea urmăririi penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește (in rem)*, chiar dacă autorul este indicat în actul de sesizare sau cunoscut.

După începerea urmăririi penale *in rem*, organele de urmărire penală procedează la strângerea de probe în vederea identificării făptuitorului și verificării condițiilor privind tragerea la răspundere penală a acestuia.

În momentul în care într-o cauză penală există *probe* suficiente din care să rezulte *bănuiala rezonabilă* că o anumită persoană a comis fapta pentru care s-a început urmărirea penală (*in rem*) și nu există vreunul dintre cazurile de la art. 16 alin. (1) CPP, organul de urmărire penală va dispune ca *urmărirea penală anterior începută să fie continuată in personam*, iar persoana va dobândi calitatea de *suspect*, care nu este parte în procesul penal, fiind însă subiect procesual principal, cu drepturi și obligații similare cu cele ale inculpatului, așa cum rezultă din art. 78 raportat la art. 83 CPP, iar odată cu dobândirea calității de suspect i se aduc acestuia la cunoștință, mai înainte de prima sa audiere, această calitate, fapta pentru care este suspectat și încadrarea ei juridică, precum și drepturile prevăzute la art. 83 CPP, toate acestea menționându-se într-un proces-verbal.

În cazul în care măsura continuării urmăririi penale este dispusă de către organul de cercetare penală, ea va fi supusă, în termen de 3 zile, *confirmării procurorului* care supraveghează urmărirea penală, organul de cercetare penală fiind obligat să prezinte acestuia și dosarul cauzei.

1.3. Cazul persoanelor pentru care urmărirea penală este condiționată de obținerea unei autorizații prealabile sau de îndeplinirea unei alte condiții prealabile

Potrivit art. 305 alin. (4) CPP, față de persoanele pentru care urmărirea penală este condiționată de obținerea unei autorizații prealabile sau de îndeplinirea unei alte condiții prealabile efectuarea urmăririi penale se poate dispune *numai după obținerea autorizației ori după îndeplinirea condiției*.